

GHORRA-GOBIN, C. (ed.). (2012). *Dictionnaire critique de la mondialisation (Kritický slovník globalizácie)*. 2e éd. Paris: Armand Colin, 2012, 645 s., ISBN 978-2-200-27009-4.

„Globalization is a concept that is often discussed but little understood.“

Robertson, R., Scholte, J. A. (eds.-in-chief) et al. (2007). *Encyclopedia of Globalization: Volume One, A to E*. New York and London: Routledge. ISBN 0-415-97314-7. [5, s. 1]

V nadväznosti na 70. roky 20. stor., ktorých trendovým pojmom bola *interdependencia*, sa v nasledujúcom desaťročí postupne etabloval termín *globalizácia*, aby sa podľa diela Reinaldu Routledge *History of International Organizations – From 1815 to the Present Day* [5, s. 440, s. 684] stal v 90. rokoch 20. stor. prominentnou témou. Bannock & Baxter v *The Palgrave Encyclopedia of World Economic History since 1750* [1, s. 215] datujú prvý výskyt termínu *globalizácia* v ekonomickom kontexte v článku Levitta z roku 1983 nazvanom *The Globalization of Marketing*.

Globalizácia ako „*stupeň rozvoja globálnych sietí*“ vychádza z globalizmu – ktorý Ivanička považuje za „*vzťah, v ktorom sa hlavné ťažisko prenáša na medzinárodné dejisko. Pri tomto prenose sa tvoria celoplanetárne informačné, obchodné, kapitálové, infraštruktúrne, medziľudské a iné siete*“ – pričom aspektmi globalizmu môžu byť „*rôzne stránky civilizačnej mondializácie (zosvetšňovania), ako napríklad westernizácia, europeizácia, amerikanizácia, ale i homogenizácia alebo degradácia (životného prostredia)*“ a hnacími silami globalizmu najmä „*rozvoj technológií, liberalizácia obchodu, kultúra, internet, ochrana životného prostredia, trh, formovanie spoločného vedomia*“ [3, s. 53].

Vo svojom druhom rozšírenom vydaní *Velká ekonomická encyklopédia* (výkladový slovník A-Ž) charakterizuje globalizáciu ako „*rozvoj a prehlbovanie medzinárodných ekonomických vzťahov v celosvetovom meradle. Prispieva k rastu technologického pokroku. Tento trend je podporovaný liberalizáciou a rastom konkurencieschopnosti, najmä v komunikačných a dopravných službách*“ [7, s. 306].

Nadväzne Lysák [4, s. 101] uvádza v *Slovníku znalostnej ekonomiky* nasledujúcu definíciu globalizácie: „*proces postupnej medzinárodnej integrácie (internacionalizácie aj interdependencie) subjektov, objektov a procesov v oblasti: ekonomickej – vo vede, výskume, výrobe a výmene tovarov, služieb, kapitálu, technológií*

*a informácii; spoločenskej – integrácia a internacionalizácia rôznych spoločenských inštitúcií, kultúry, športu, ochrany zdravia, životného štýlu skupín a jednotlivcov; politickej – integrácia dominantných politických strán a síl až do celosvetového dosahu; ekologickej – ochrana a riadenie životného prostredia pod a nad povrchom našej planéty; bezpečnostnej – obranné systémy, celosvetový boj proti najrôznejším druhom kriminality a ochrana ľudských práv, a to z lokálnej, štátnej a regionálnej úrovne až na úroveň celosvetovú/globálnu, napr. v dynamickom procese informatizácie – internet, googlizácia“ a jej alternatív: „*Alternatívami, niekedy aj protiprúdmi či protipólmí globalizácie sú: fragmentácia – členenie na najnižšie/miestne stupne riadenia; s celosvetovou tendenciou sa vynoril relatívne nový termín glocalizácia, vyjadrujúci proces fragmentácie – lokalizácie, tendujúci do globálneho rozsahu.*“*

Druhé vydanie publikácie *Dictionnaire critique de la mondialisation* tímu výskumníkov pôsobiach na prestížnych univerzitách, vo výskumných ústavoch, v medzinárodných organizáciách (OSN, Svetová banka) či v hospodárskej praxi sa vyznačuje vysokou aktuálnosťou a štruktúrovaním je do 234 hesiel s uvedením relevantných prameňov. Odrzkadľuje turbulentnosť súčasného vývoja s variujúcimi poňatiami a cudzojazyčnými pomenovaniami (verzií) globalizácie: *la globalisation, la mondialisation, la planétarisation* [2, s. 7-8], resp. *globalisation, globalisierung, globalization, mondialisation, worldization, internationalization* [2, s. 15].

V záujme zohľadnenia mnohotvárnosti koncepcie globalizácie vychádzajú zostavovatelia druhého vydania publikácie *Dictionnaire critique de la mondialisation* z transdisciplinárneho prístupu s cieľom zabezpečiť adresnosť hesiel vo vzťahu k teoretickým, empirickým a implementačným aspektom globalizácie – *enjeux societaux, idéologiques et politiques* [2, s. 9].

S citovaným druhým rozšíreným vydaním *Velkej ekonomickej encyklopédie* (výkladový slovník A-Ž) a *Slovníkom znalostnej ekonomiky* dovedna zdieľa celý rad hesiel ako: banka, deregulácia, globalizácia a jej alternatívy, infraštruktúra, inovácia, internetové technológie vo webovom priestore, konkurenčná výhoda, logistika, metropolitné regióny, nezamestnanosť, priame zahraničné investície, produktivita, protekcionizmus,

riziko, subsidiarita, trh, trvalo udržateľný rozvoj (resp. indikátory trvalo udržateľného rozvoja), vlastníctvo, značka. Inšpiratívnym však môže byť druhé vydanie publikácie *Dictionnaire critique de la mondialisation* svojimi špecializovanými heslami, ako napríklad: „agence de notation“, „cluster“, „crise“, „décroissance“, „empreinte écologique“, „géolocalisation“, „gouvernance“, „mobilité“, „progrès (social)“, „reconnaissance mutuelle“.

S prihliadnutím na *Encyclopedia of Globalization* [6] možno konštatovať, že v recenzovanej publikácii mapovaný okruh hesiel by bolo vhodné vnímať aj v rozšírenom rámci vnímania, napr. vo vzťahu k pojmom: „commodification“, „economic globalization“, „investment disputes“, „think tanks“ či „transgovernmental relations“, ktoré sa ďalej formujú tak z pohľadu ich významu, ako aj etablovanej terminológie naprieč viacerými cudzími jazykmi. Prínos druhého vydania publikácie *Dictionnaire critique de la mondialisation* podčiarknutý aplikovaným transdisciplinárnym prístupom ocenia v procese realizácie svojho výskumu experti, pri písaní svojich záverečných prác študenti a v kontexte celoživotného vzdelávania aj širšia verejnosť.

Denisa Čiderová

Citované pramene:

- [1] BANNOCK, G. – BAXTER, R.E. (2010). *The Palgrave Encyclopedia of World Economic History since 1750*. Basingstoke : Palgrave Macmillan. ISBN 978-0-230-22392-9.
- [2] GHORRA – GOBIN, C. (ed.). (2012). *Dictionnaire critique de la mondialisation*, 2e ed. Paris: Armand Colin, 2012. ISBN 978-2-200-27009-4.
- [3] IVANIČKA, K. (2006). *Globalistika – poznávanie a riešenie problémov súčasného sveta*. Bratislava : IURA EDITION. ISBN 80-8078-028-5.
- [4] LYSÁK, L. (2011). Globalizácia a jej alternatívy. In SIVÁK, R. a kol. (2011). *Slovník znalostnej ekonomiky*. Bratislava: Sprint dva, 2011. ISBN 978-80-89393-45-9.
- [5] REINALDA, B. (2009). *Routledge History of International Organizations – From 1815 to the Present Day*. Oxon : Routledge. ISBN 978-0-415-47624-9.
- [6] ROBERTSON, R. – SCHOLTE, J. A. (eds.-in-chief) et al. (2007). *Encyclopedia of Globalization: Volume One, A to E*. New York and London : Routledge. ISBN 0-415-97314-7.
- [7] ŠÍBL, D. a kol. (2002). *Velká ekonomická encyklopédia: výkladový slovník A-Z*. 2. rozš. vyd. Bratislava: Sprint vřra, 2002. ISBN 80-89085-04-0.